

Folkhälsomyndigheten

Indikatorbeskrivning

Andelen självrapporterade fall av misshandel, påverkad gärningsperson

Datum: 2026-02-13

Indikatoruppgifter

Indikatornamn: Andelen självrapporterade fall av misshandel, påverkad gärningsperson
Indikatoransvarig myndighet/organisation: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Indikatortyp: Utfallsindikator
Redovisningsnivå: Riket

Källa

Namn på undersökning: Nationella trygghetsundersökningen
Ansvarig myndighet/organisation: Brottsförebyggande rådet (Brå)

Beskrivning av register/undersökning:

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en brottsoffer- och trygghetsundersökning som Brå genomfört årligen sedan 2006, enligt instruktion av regeringen. Undersökningen beskriver den svenska befolkningens utsatthet för brott och upplevd trygghet samt deras förtroende för och erfarenheter av kontakter med rättsväsendet. Undersökningen NTU byggde tidigare på intervjuer med ett slumpmässigt urval av 20 000 personer i åldern 16–79 år bosatta i Sverige. År 2017 genomfördes en omfattande revidering av metoden vilket innebär att undersökningen sker via webb- och postenkäter med ett slumpmässigt urval av 200 000 personer i åldern 16–84 år bosatta i Sverige. Från och med NTU 2019 genomförs uppföljningsintervjuer med ett urval av de personer som i enkätundersökningen uppgivit att de utsatts för brott. Detta görs i syfte att få fördjupad kunskap om omständigheter kring brotten. Indikatorerna med data från år 2018 baseras på den nya metoden.

Metodbeskrivning

Indikatordefinition:

Självrapporterad utsatthet för misshandel där gärningspersonen bedömdes vara påverkad av alkohol eller någon drog vid tillfället. Andel (%) händelser av totalt antal händelser av misshandel (bland befolkningen 16–84 år). Indikatorn redovisas på riksnivå samt efter kön. För en mer utförlig beskrivning av indikatorn se 'Indikatorbeskrivning'.

Specificering av variabler:

NTU genomförs under januari-april varje år genom webb- och postenkäter för att bland annat ta reda på om urvalspersonerna varit utsatta för brott året innan. Ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (STOSU) av de som i enkäten uppgett att de utsatts för minst ett brott av ett antal olika brottstyper, bland annat misshandel, och som uppgett att de kunde tänka sig att besvara ytterligare frågor via telefon fick i efterhand delta i uppföljningsintervjuer. För att det inte skulle gå för lång tid mellan enkäterna och uppföljningsintervjuerna, påbörjades intervjuerna ungefär en månad efter att de första enkäterna skickats ut. Uppföljningsintervjuerna genomförs av intervjuare på SCB, under februari–maj för respektive år. Antalet intervjuare har varierat mellan 16 (2020) och 9 (2024) stycken.

Respondenter som angett att de blivit utsatta för misshandel fick i uppföljningsintervjuerna även svara på följande fråga.

Frågeformulering: ‘Vet du om han/hon var påverkad av alkohol eller någon drog vid tillfället?’ Svartaltnativ: 1. Ja det var han/hon 2. Ja, jag tror det 3. Nej, det tror jag inte 4. Nej, det var han/hon inte F8. Vet ej F9. Vill ej svara

Indikatorn inkluderar respondenter som har svarat antingen svartaltnativ 1 eller 2.

Beskrivning av beräkning:

Beräknad andel händelser av totalt antal händelser av misshandel där gärningspersonen var eller tros ha varit påverkad av alkohol och/eller någon drog. Redovisning totalt samt för respektive kön.

Resultaten är uppräknade till andel av totalt antal händelser i befolkningen via viktning.

Då NTU är en urvalsundersökning redovisas konfidensintervall på 95 %. Det innebär att om man skulle upprepa undersökningen så skulle vi i 19 fall av 20 täcka in det sanna (men okända) värdet i populationen. Intervallens storlek beror av antalet observationer i urvalet och hur stor spridning variabeln har.

Observera att konfidensintervallen inte alltid ligger symmetriskt runt andelen. Det beror på att andelar samt konfidensintervallens övre och undre gränser är avrundade till heltal.

Svarsfrekvens:

Enkätundersökningen för NTU går årligen ut till 200 000 personer och används för att identifiera brottsutsatta personer och därigenom skapa en urvalsram till uppföljningsintervjuerna. Av de personer som i enkätundersökningen uppgett att de utsatts för minst en av de brottstyper som följs upp, och som angav sitt telefonnummer i samband med att information om en eventuell uppföljningsintervju gavs, drogs i sin tur ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (STOSU). Eftersom urvalet sker i flera steg skapas bortfall för varje steg. Det gäller personer som inte svarade på enkätundersökningen, personer som svarade på enkätundersökningen men som inte lämnade ett telefonnummer, och slutligen de som lämnade telefonnummer och kom med i urvalet men som därefter inte deltog. Kalibreringsvikter används vid framtagandet av resultaten för att kompensera för bortfallet.

Svarsfrekvensen för de som kom med i urvalet till uppföljningsintervjuerna var 2019 (74,5 %), 2020 (76,3 %), 2021 (75,4 %), 2022 (74,0 %), 2023 (75,6 %), 2024 (79,4%), 2025 (80,7%).

I samband med uppföljningsintervjuerna framkom att en del händelser exempelvis inte inträffat under det aktuella kalenderåret, att respondenten svarat för någon annan person eller att respondenten missuppfattat frågan i enkäten. Detta innebär att det slutliga antalet verifierat utsatta är något mindre än det totala antalet personer som besvarat uppföljningsintervjuerna.

2019: Antal utsatta enligt enkätundersökningen: 13 095 personer Antal utsatta och lämnat telefonnummer: 4 361 personer (33,3 %) Urvalsstorlek: 3 000 personer Antal svarande: 2 234 personer (74,5 %) Antal verifierat utsatta: 1 762 personer

2020: Antal utsatta enligt enkätundersökningen: 15 071 personer Antal utsatta och lämnat telefonnummer: 8 450 personer (56,1 %) Urvalsstorlek: 3 000 personer Antal svarande: 2 288 personer (76,3 %) Antal verifierat utsatta: 2 026 personer

2021: Antal utsatta enligt enkätundersökningen: 12 463 personer Antal utsatta och lämnat telefonnummer: 6 588 personer (52,9 %) Urvalsstorlek: 3 100 personer Antal svarande: 2 337 personer (75,4 %) Antal verifierat utsatta: 2 115 personer

2022: Antal utsatta enligt enkätundersökningen: 8 372 personer Antal utsatta och lämnat telefonnummer: 4 464 personer (53,3 %) Urvalsstorlek: 2 800 personer Antal svarande: 2 071 personer (74,0 %) Antal verifierat utsatta: 1 766 personer

2023 Antal utsatta enligt enkätundersökningen: 10 137 personer Antal utsatta och lämnat telefonnummer: 5 691 personer (56,1 %) Urvalsstorlek: 2 500 personer Antal svarande: 1 891 personer (75,6 %) Antal verifierat utsatta: 1 727 personer 2024 Antal utsatta enligt enkätundersökningen: 10 382 personer Antal utsatta och lämnat telefonnummer: 5 903 personer (56,9 %) Urvalsstorlek: 2 500 personer Antal svarande: 1 984 personer (79,4 %) Antal verifierat utsatta: 1 796 personer

2025 Antal utsatta enligt enkätundersökningen: 10 592 personer Antal utsatta och lämnat telefonnummer: 5 951 personer (56,2 %) Urvalsstorlek: 2 500 personer Antal svarande: 2 017 personer (80,7 %) Antal verifierat utsatta: 1 824 personer

Jämförbarhet över tid

Eftersom antalet händelser i vissa fall är litet är det viktigt att resultaten tolkas med försiktighet. I takt med att mättillfällena blir fler kommer det finnas möjligheter att studera trender och hur utvecklingen ser ut över tid dock bör även jämförelser mellan åren tolkas med viss försiktighet, i och med underlaget storlek och risken för att slumpmässiga variationer har en inverkan på resultaten därmed är större.

Utvecklingsarbete

Eftersom det under 2019 var första gången som uppföljningsintervjuerna genomfördes i dess nuvarande form pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Detta görs i samråd med intervjuarna och undersökningsledare hos SCB.